

de geloof, die van harte meeleefden met het wel en wee van de eigen universiteit. De band met de achterban, het gereformeerde volk, werd onder andere onderhouden door de vu-dagen, die jaarlijks in een van de provinciehoofdsteden werden gehouden. Daar werd de achterban gedurende twee dagen geïnformeerd over de stand van zaken aan de vu en er werd gesproken over geloof en wetenschap. Verslagen van de bijeenkomsten werden gepubliceerd in de kerkelijke bladen. Ook op
 26 andere wijze was de vu aanwezig in de gereformeerde huiskamers: vu-hoogleraren schreven in *De Standaard* en *De Heraut*, waarin ook elk jaar de *series lectionum* (het collegerooster) werden gepubliceerd. De Vereniging werd bestuurd door het college van directeuren en het college van curatoren hield toezicht op de gang van zaken aan de vu.

Overigens had de aanduiding gereformeerd in 1880 nog geen kerkelijke kleur. Pas in 1892 ontstonden de Gereformeerde Kerken in Nederland uit de vereniging van afgescheiden kerken (in 1834 van de Hervormde Kerk afgescheiden) en dolerende kerken (in 1886 onder leiding van Kuyper uit de Hervormde Kerk gestapt). Sindsdien groeide de band tussen de vu en dit kerkverband, maar de achterban viel niet volledig samen met de kerkelijk-gereformeerde bevolkingsgroep.

CHRISTELIJKE WETENSCHAP

In het positivistische denkklimaat van de negentiende eeuw werden met name in de populair-wetenschappelijke literatuur de resultaten van natuurwetenschappelijk onderzoek wel aangevoerd ter onderbouwing van een naturalistische wereldbeschouwing. Daarin was geen ruimte meer voor traditionele geloofswaarheden als schepping, voorzienigheid of het wondergeloof. Argumenten voor deze opvatting werden onder meer ontleend aan Darwins evolutietheorie, de wet van energiebehoud en een mechanistische atoomleer.

Exponent van deze denkhouding was het materialisme, dat onder andere werd voorgestaan door Ludwig Büchner, wiens denkbeelden brede bekendheid genoten door zijn veelgelezen en in vele talen vertaalde boek *Kraft und Stoff* (1855). Hij betoogde daarin dat de materie eeuwig is, onvernietigbaar en niet geschapen. Dat er niets anders bestaat dan materie en kracht en alle beweging verloopt volgens